

de Forudsætninger, hvorpaa den ældre Lovbestemmelse er bygget, ere aldeles forandrede; i Mæret 1845 var det Forudsætningen at Erstatningen skulde udredes af Staten eller den private Entrepreneur, der var ikke Tale om, at Amtskommunerne eller Communerne selv skulde udrede Noget, derfor maatte helst naturligt Amtsrepræsentanterne optræde som uinteresserede, og derfor kunde man heelt naturligt hos Amtsraadenes Udvalgte vente, at finde en Betryggelse for de paagjældende private Ciere i Districterne; men nu har Forholdet forandret sig, idet nemlig selve Amtskommunerne ere interesserede i Sagen. — Dette er den ene Grund, men der er en anden Grund, som er endnu vægtigere. Det forekommer mig, at naar Staten træder op ligeoverfor enkelte Borgere og siger: Høiere Hensyn, Statsinteresser kræve, at I skulle afstaae Eders private Eiendom — det forekommer mig, siger jeg, at naar Statsmagten træder frem i sin souveraine Stikfelse ligeoverfor de enkelte Borgere og tvinger dem til at afstaae deres Eiendom, da skal Staten ogsaa ligeoverfor de enkelte Borgere optræde som den, der giver dem fuld Erstatning; det er i høieste Måade i Statens Interesse at vedligeholde Troen paa sin souveraine Mhyndigheds ophøiede Retfærdighed; det er i høieste Gråd i Statsmagtens Interesse, at vedligeholde den faste Tillid hos Borgerne, at man ikke gjør dem Uret. Men jeg vil spørge Enhver, om man ikke giver Anledning til, at der med Tyde kan fremkomme Bebreidelser fra Borgernes Side, naar Staten siger: Jeg fordrer, at I skulle afstaae Eders Eiendom; hvad I skulle have i Erstatning derfor, skal bestemmes af Mænd, som repræsentere Statsmagten eller ialfald det Offentlige, i hvis Interesse det ligger, at Taxationerne blive saa lave som muligt. Jeg sagde ved anden Behandling, at jeg ikke just frygtede for, at disse Mænd vilde gaae den private Mand for nær, men at jeg var bange for og maatte finde det forklarligt, at den private Mand kunde frygte at blive gaaet for nær ved deres Taxation, og at den lovgivende Magt vilde give de enkelte Borgere stærke Baaben ihænde imod sig, naar man vilde sammensætte Commissionen paa den Måade, som er foreskrevet i Forordning af 1845.

Jeg troer, at man med Tyde kan sige, at Sammensætningen af Taxationscommissionerne er eenfaldig, naar den bestaaer kun af Mænd, der repræsentere Regjeringen og Amtskommunerne, uden at de paagjældende Privatmænd have Leilighed til at indvirke paa Commissionens Sammensætning. Naar den ærede Ordfører siger om Forslaget Nr. 12, at det gaaer ud paa at gjøre det muligt at fastsætte Erstatningen høiere, saa svarer jeg derpaa: Nei, det gaaer ikke egentlig ud derpaa, men det gaaer ud paa at skaffe de private Ciere Tillid til, at de faae en rimelig eller rettere fuld Erstatning for deres Eiendele. Det gaaer ud paa at afhjælpe en Forbring, som fremtræder i Retfærdighedens Navn, paa at indbekomme en Indsigelse, som fra de private Borgeres Side ellers kunde fremkomme mod den lovgivende Magt. Det gaaer ud paa at fjerne selve Skinet af Vilkaarlighed fra Statens Side. Og naar den ærede Ordfører siger, at man hellere end at ordne Taxationscommissionen paa den foreslaaede Måade skulde indbrette en Overtaxationscommission, saa er det vist, at det ogsaa er en af de Mangler, der findes i Forordningen af 1845, at Taxationscommissionen derefter afgjør Sagen aldeles uden Appel, og det er fremdeles ganske vist, at Sagen kunde have været ordnet paa den Måade, at man havde ladet Commissionen vedblive at være sammensat saaledes, som den er efter Forordningen af 1845, og derimod have indført en overordnet Taxationscommission; men nu har den ærede Ordfører ligesaa lidt som andre ærede Medlemme stillet Forslag i den Retning, og da Sagen er for til tredie Behandling, har man altsaa ikke Valget mellem overordnede Taxationscommissioner og de Forandringer i Taxationscommissionen, som nu ere foreslaaede. Sagen stiller sig saaledes; at man nu kun har Valget mellem at beholde Ordningen, som den bestaaer efter Forordningen af 1845, eller at gaae ind paa Forslaget under Nr. 12.

Thune: Det er kun en kort Bemærkning, jeg skal tillade mig i Anledning af hvad den ærede Ordfører yttrerede om, at jeg vilde paatage mig at bringe Lovforslaget ind i Lands-tinget i en ufuldstændig Form; en saa-